

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції

Харків, 26–27 грудня 2024 року

Харків – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ
ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ**

*Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції*

м. Харків, 26-27 грудня 2024 року

**Харків
ХНМУ
2025**

Редакційна колегія:

- М'ясоєдов В. В.** – ректор Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, професор
- В'юн В. В.** – директор Навчально науково-дослідного інституту післядипломної освіти ХНМУ, д. мед. наук, професор
- Фоміна Л. В.** – зав. кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук, професор
- Мешерякова І. П.** – в. о. зав. кафедри медичної біології, канд. мед. наук, доцент
- Сирова Г. О.** – зав. кафедри медичної та біоорганічної хімії, доктор фарм. наук, професор, академік міжнародної екологічної академії, академік ГО «НАН ВО України»
- Зайцева О. В.** – в. о. зав. кафедри медичної та біологічної хімії і медичної інформатики, доктор біол. наук, професор
- Скорбач Т. В.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук
- Фідяєва Т. С.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки

С91 Сучасні концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали XVI Міжнар. наук.-метод. інтернет-конф., (Харків, 26–27 груд. 2024 р.) Харків : ХНМУ, 2025. 140 с.

У збірнику представлено матеріали біля 130 фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено проблематиці викладання педагогічних, психологічних, медико-біологічних та природничих дисциплін у сучасних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, здобувачам вищої освіти, а також широкому колу читачів, які цікавляться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Конференцію внесено до переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки на 2024 рік під номером № 1261(с. 460).

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

УДК 378.016:5:378.6:61(082)

- © Харківський національний медичний університет, 2025
© М'ясоєдов В.В., В'юн В. В., Фоміна Л. В. та ін., 2025.

Лінь Ваньі ЕСТЕТИЧНИЙ СМАК ОСОБИСТОСТІ В ПЕДАГОГІЦІ ВИЩОЇ ШКОЛИ	56
Макарова К. О., Калініченко О. В. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА МОЛОДІ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	57
Мельник Д. П., Фідяєва Т. С. СКЛАДНОЩІ ЩОДО НАВЧАННЯ ОНЛАЙН	59
Міршук Р. О., Абасалієва О. М. ТИПОВІ ПРИЧИНИ КОНФЛІКТІВ МІЖ ВИКЛАДАЧАМИ ТА ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ	60
Панченко М. В., Старкова І. В., Тіщенко О. М., Троценко О. В. ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ЗВО.....	61
Полевська В. О., Фоміна Л. В. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОФЛАЙН-НАВЧАННЯ	62
Разумна А. Г. КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У ВАЖЛИВИХ СФЕРАХ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	63
Разумна А. Г., Кудрявцева Т. О., Гиря М. П. ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ ГІБРИДНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	65
Рзасва Н. А., Калініченко О. В. ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПІЇ У ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ ЛІКУВАННЯ	66
Рибалко Л. С., Хоу Цзіньсун 2Д-АНІМАЦІЙНІ ФІЛЬМИ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ НАОЧНОСТІ НАВЧАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ШКОЛИ	67
Роман Т. О., Скорбач Т. В ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ЗА КОРДОНОМ	68
Савіна В. В. АНАЛІЗ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ.....	69

Водночас офлайн навчання має низку суттєвих недоліків. Передусім, це обмежена гнучкість – фіксований час занять, необхідність фізичної присутності та складність навчання для людей з особливими потребами. Висока вартість освіти також є значним бар'єром, оскільки включає витрати на навчання, проживання та додаткові матеріали.

Групове навчання не завжди враховує індивідуальні особливості студентів. Єдиний темп для всіх, складність адаптації під різні стилі навчання та обмежена можливість персоналізації ускладнюють освітній процес. Географічні обмеження також є суттєвою проблемою – необхідність переїзду, обмежений доступ до освітніх закладів та складність навчання для мешканців віддалених регіонів.

Провівши опитування серед здобувачів освіти було оголошено вердикт: головний недолік онлайн навчання – це недостатня комунікація між здобувачами, а головною перевагою виявилася менша витрата часу на певні зміни переміщення та більше вільного часу для особистих потреб.

Підсумовуючи, можна зазначити, що офлайн навчання має як значні переваги, так і суттєві обмеження. Ефективність такої форми освіти залежить від конкретних умов, індивідуальних потреб та можливостей здобувача вищої освіти.

КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У ВАЖЛИВИХ СФЕРАХ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Разумна А. Г.

ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет», м. Харків

Психологія сучасного здобувача медичної освіти в Україні зумовлена не тільки сталими чинниками професійного самовизначення та індивідуально-психологічними особливостями особистих пріоритетів, вікових особливостей та відповідних здібностей. Глобальний контекст соціокультурного та особистісного життя сучасного здобувача освіти в Україні об'єктивно зумовлений низкою екзистенціальних викликів, які змушений вирішувати кожен. Зазначені виклики стосуються не стільки характеру психічного переживання в умовах стресогенних подій, скільки наявністю ненормативної кризи в тотальному спектрі життєвих цінностей.

Спосіб реагування на відповідні виклики здійснюється як на особистісно-екзистенціальному рівні, що обумовлює вибір особистісно-стратегічного рівня, пов'язаний із рівнем особистісної зрілості як здатністю брати на себе значну долю відповідальності не тільки за себе, а й за інших, справу, суспільство в цілому, так і на рівні інструментально-психічному, що визначається відбором мотиваційних, інтелектуальних, емоційних та поведінкових патернів, що виступають інструментом втілення прийнятих рішень у життєву практику.

Зважаючи на нові обставини життєдіяльності сучасного здобувача медичної освіти ми зосередили увагу на копінгах як інтегрованих патернів подолання дистресових ситуацій та кризових екзистенціальних ситуацій. Для вивчення здатності студентів-медиків долати екзистенціальну кризу та стреси життєдіяльності, що з нею пов'язані, ми розробили методика «Копінг: чотири сфери». Для створення методики нами були виділені на основі попередніх обсерваційних досліджень чотири важливі сфери, в межах яких виявляється життєдіяльність здобувачів: соціально-політична сфера (яка визначає позицію особистості щодо кризової соціально-політичної та воєнної ситуації та її самоідентифікація із певною громадянською позицією); професійна сфера (яка визначає ступінь участі та ставлення особистості до професійної діяльності та характер професійної самоідентифікації); навчальна сфера (яка визначає ступінь зусиль та мотивацію навчально-професійної діяльності щодо набуття освіти та отримання фаху); особистісно-побутова сфера (яка визначає ступінь актуалізації та спосіб забезпечення особистістю буттєвих умов життєдіяльності). Вивченню підлягає як ступінь особистісного та психічного напруження в межах розв'язання відповідних проблем у кожній із сфер, які, з одного боку, в силу особистісного вибору мають для неї різні ступені значущості, а з іншого, мають різні рівні проблемності та різні способи та інструменти подолання.

Методика передбачає дослідження загальних рис копінг-стратегій подолання відповідної кризово-стресової проблематики, для чого копінгі диференційовані на три групи – активний автономний, який передбачає актуалізацію власних зусиль для подолання проблеми, активний соціальний, який передбачає пошук зовнішньої підтримки задля вирішення відповідної проблеми, а також пасивний, що відзначається бажанням об'єктивного та суб'єктивного уникання проблем.

Методика дозволяє визначити суб'єктивне уявлення здобувача про власне проблемно-екзистенціальне поле, що виявляється у певній свідомій, або несвідомій ієрархії ціннісного ставлення до відповідного класу особистісних цінностей, визначити схильність до певних стратегій виходу із криз та подолання дистресових ситуацій, що в решті дає можливість визначитись у мішені психологічної підтримки здобувача. Проведені в межах ПВНЗ «ХММУ» дослідження показали, що у більшості сучасних здобувачів ціннісно домінує професійна й навчальна сфера, але проблеми виникають у всіх чотирьох сферах. Корекція копінг-способів в психологічній роботі дозволяє оптимізувати психологічні можливості здобувача для опанування професією у цей непростий для українського громадянина час.